

Innst. 310 L

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Prop. 93 L (2014–2015)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om endringer i vegtrafikkloven mv. (vilkårsparkering)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Regjeringen legger i proposisjonen frem forslag til lov om endringer i vegtrafikkloven mv. (vilkårsparkering). Hensikten med forslaget er å kunne innføre et nytt felles regelverk for offentlig og privat vilkårsparkering. Med vilkårsparkering menes parkering mot betaling, med tidsbegrensning eller på andre vilkår.

Formålet med et nytt felles parkeringsregelverk er å sikre en forutsigbar og forbrukervennlig utøvelse av parkeringsvirksomhet, herunder at parkeringstilbudet er universelt utformet, og at parkeringsvirksomhet utøves med god kvalitet og mest mulig likt (uavhengig av hvem som tilbyr parkering). Formålet er videre å sikre likere konkurranseforhold mellom kommunal og privat parkeringsvirksomhet og å tilrettelegge for tilsyn med virksomhetene.

1.2 Hovedinnhold i forslagene

Det foreslås endringer i vegtrafikkloven §§ 8, 31, 37 og 38 og i domstolloven § 163 a.

Forslag til ny § 8 er den sentrale endringen. Bestemmelsen vil i første ledd angi virkeområdet for et nytt felles parkeringsregelverk og gi Kongen rett til å gi nærmere bestemmelser om vilkårsparkering, blant annet om krav til virksomheter som vil tilby vilkårsparkering og til person som skal håndheve slik

parkering, herunder til opplæring og undervisningsplan.

Videre kan det stilles krav til det enkelte parkeringsområdet, herunder til skilt, om brukervennlige og universelt utformede betalingsløsninger, universell utforming av parkeringsareal samt særskilt tilrettelegging og reservering for innehavere av parkeringstillatelse for forflytningshemmede.

Dagens betalingsfritak for forflytningshemmede med parkeringstillatelse på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser videreføres, mens betalingsfritaket for elektrisk og hydrogendrevet motorvogn på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser videreføres som en rett, men ingen plikt, for kommunen.

Det foreslås også hjemmel til å innføre plikt til å tilby lademulighet for strøm på parkeringsplasser.

Videre foreslås det å gi Kongen rett til å gi nærmere bestemmelser om krav til og størrelse på kontrollsanksjon, det vil si reaksjon på overtredelse av vilkårsparkering, herunder om solidarisk ansvar mellom fører og eier, krav til fjerning, forvaring og utlevering av kjøretøy.

§ 8 vil også gi Kongen rett til å gi nærmere bestemmelser om tilsyn og tilsynsvirkemidler for tilsynsmyndighet samt om et sentralt register med oversikt over virksomheter, parkeringsområder og parkeringstillatelser til forflytningshemmede og institusjoner. Statens vegvesen v/regionvegkontorene er foreslått som tilsynsmyndighet.

Til slutt foreslås det å gi Kongen rett til å gi nærmere bestemmelser om kommunenes rettigheter og plikter ved parkeringstilbud på offentlig veg.

I § 8 nytt tredje ledd foreslås det å gi Kongen rett til å gi nærmere bestemmelser om klageadgang, herunder klagerett til en uavhengig parkeringsklagenemnd.

I § 8 nytt fjerde ledd foreslås det å gi Kongen rett til å gi nærmere bestemmelser om krav til fjerning, forvaring og utlevering av kjøretøy, herunder også fra annen parkering enn vilkårparkering.

De foreslåtte endringene i §§ 31, 37 og 38 er mindre justeringer, som følge av at § 8 nå foreslås som hjemmelsbestemmelse for et nytt felles parkeringsregelverk.

Den foreslåtte endringen i domstolloven § 163 a vil gi den foreslåtte Parkeringsklagenemnda tilsvarende mulighet som Forbrukertvistutvalget har i dag til å forkynne sine avgjørelser per post.

Det vises ellers til omtalen av endringsforslagene kapittel 3 i proposisjonen og kapittel 1.5 i denne innstillingen.

1.3 Bakgrunn for lovforslagene

Forskrift 1. oktober 1993 nr. 921 om offentlig parkeringsregulering og gebyr (forskrift om offentlig parkeringsregulering mv.) er gitt med hjemmel i vegtrafikkloven § 8. Forskrift 15. mars 1994 nr. 222 om parkering for forflytningshemmede og forskrift 10. oktober 1980 nr. 1 inneholder andre bestemmelser om offentlig avgiftsparkering.

Privat avgiftsparkering er ikke underlagt særskilt offentlig regulering. Privat avgiftsparkering utøves etter alminnelige avtalerettslige prinsipper og retningslinjer, blant annet fastlagt gjennom rettspraksis.

Parkeringsnæringen har de siste tiårene vært i en stadig utvikling, både i omfang og organisering. Dette synliggjøres blant annet i endring av markedsandelene mellom offentlige og private parkeringsvirksomheter. Tidligere var dette et marked med tilnærmet bare offentlige virksomheter, mens private parkeringsvirksomheter i dag har den klart største delen av markedet.

Samferdselsdepartementet nedsatte i 2005 en arbeidsgruppe med formål å legge grunnlag for å etablere et nytt felles parkeringsregelverk, og i 2009 en ny arbeidsgruppe som skulle bidra til ytterligere å belyse relevante problemstillinger, forestå avklaringer, utrede konsekvenser og utarbeide konkrete forslag til en felles ordning for vilkårparkering. Arbeidsgruppen la frem sitt forslag i 2010.

Regjeringens forslag bygger på ovennevnte arbeid.

1.4 Høringen

Samferdselsdepartementet sendte forslag om nytt felles parkeringsregelverk på høring 30. mai 2014. Det vises til kapittel 2.2 i proposisjonen for nærmere omtale av høringen. Merknader fra høringsinstanser er tatt inn og vurdert under proposisjonens kapittel 3 Forslag til lovendringer.

Høringsinstansenes realitetsmerknader knyttet seg i det alt vesentligste til forslag til nye forskrifter.

Alle merknader til forslag til nye forskrifter og til forslag til enkelte endringer i eksisterende forskrifter vil bli vurdert nærmere i det videre arbeid med nytt felles parkeringsregelverk.

1.5 Nærmere om forslag til lovendringer

Virkeområdet

Vegtrafikkloven § 8 første ledd første setning i gjeldende rett angir virkeområdet for bestemmelsene om avgiftsparkering.

Formålene og hensynene som nevnt i kapittel 1 og 2 i proposisjonen tilsier at det er behov for å innføre et nytt felles parkeringsregelverk, som omfatter både offentlig og privat vilkårparkering som tilbys allmennheten. Med vilkårparkering menes her parkering mot betaling, med tidsbegrensning eller på andre vilkår.

Departementet viser til at bare offentlig drevet parkeringsvirksomhet, i regi av kommunene, er omfattet av dagens parkeringsregelverk. Private parkeringsvirksomheter har nå en vesentlig del av markedet, og virksomheten drives av et stort antall aktører.

Et nytt felles regelverk for offentlig og privat vilkårparkering vil innebære at alle som ønsker å tilby vilkårparkering til allmennheten må gjøre dette i henhold til ett felles regelverk. Et slikt regelverk krever en klar lovhjemmel.

Dagens trafikkregler, forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. og skiltforskriften, gjelder ikke utenfor veg. Områder utenfor veg bør derfor, med unntak for håndheving, heller ikke generelt inngå i virkeområdet for nytt felles parkeringsregelverk. Dersom det håndheves, bør imidlertid selve håndhevingen omfattes av nytt regelverk.

Virkeområdet for ny § 8 første ledd første setning skal være vilkårparkering av kjøretøy på veg åpen for alminnelig ferdsel.

Kongen kan i forskrift også gi regler om håndheving av vilkårparkering på veg som ikke er åpen for alminnelig ferdsel, og håndheving av parkeringsrestriksjoner på og langs privat veg og utenfor veg.

Krav om meldeplikt

Vegtrafikkloven § 8 og forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. i gjeldende rett stiller ikke krav om godkjenning eller meldeplikt. Det gjelder heller ikke noe slikt krav for privat parkeringsvirksomhet.

Arbeidsgruppen mente det var behov for å stille krav om godkjenning for å kunne tilby vilkårparkering. Dette for å sikre oversikt over tilbydere og føre tilsyn med at parkeringsvirksomhetene etterlever et nytt felles parkeringsregelverk.

Ingen av høringsinstansene har konkrete kommentarer til forslag til ny § 8 første ledd bokstav a om meldeplikt. Departementet vil i det videre arbeidet med forslag til ny parkeringsforskrift vurdere nærmere hvordan meldepliktsordningen skal utformes.

Krav til virksomheter

Vegtrafikkloven § 8 og forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. i gjeldende rett stiller ikke særlige krav til parkeringsvirksomheter eller til inneha-ver og andre ansvarlige i virksomheten.

Arbeidsgruppen mente det var behov for å stille krav til virksomheter som tilbyr vilkårsparkering for å sikre at parkeringsvirksomhet utøves på en forbrukervennlig måte og med god kvalitet. Arbeidsgruppen mente at man i utformingen av slike krav burde se hen til vaktvirksomhetslovens krav til virksomheter.

I lovforslaget foreslås at det i forskriftene kan gis regler om krav til virksomheter som vil tilby vilkårs-parkering, herunder krav til meldeplikt før denne kan tilby vilkårsparkering og gebyr for behandling av melding, krav til registrering og forretningssted, krav til dekkende ansvarsforsikring, samt til alder og tilknytning til riket eller annen EØS-stat for innehaver og andre ansvarlige i virksomheten, jf. ny § 8 første ledd bokstav a.

Departementet vil vurdere nærmere kravene til virksomheten og til innehaver og andre ansvarlige i virksomheten i arbeidet med ny parkeringsforskrift.

Krav til håndhevingspersonell

Forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. § 18 femte ledd i gjeldende rett stiller krav om at kommunal håndheving skal utføres av personell ansatt i kommunen eller i kommunalt parkeringsselskap. Krav til håndhevingspersonell i privat parkeringsvirksomhet er ikke offentlig regulert.

Arbeidsgruppen mente det var behov for konkrete minimumskrav til håndhevingspersonellet for å sikre og styrke kvaliteten i hele parkeringsnæringen. Arbeidsgruppen foreslo også her å bygge på kravene for personell innen vaktvirksomhet, blant annet til alder, opplæring, uniformering og legitimasjon.

I lovforslaget foreslås at det i forskriftene kan gis regler om krav til person som skal håndheve reglene, herunder krav til teoretisk og praktisk opplæring med avsluttende prøve og regelmessig regodkjenningsprøve og krav til godkjenning og regodkjenning av undervisningsplan og gebyr for slike godkjenninger, jf. ny § 8 første ledd bokstav b.

Krav til det enkelte område

Vegtrafikkloven § 8 og forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. i gjeldende rett stiller ikke

krav til skiltplan eller bruk av offentlige skilt på parkeringsområde. Slike bestemmelser følger av skiltforskriften, men gjelder da bare for offentlige parkeringsområder. Skilting på private parkeringsområder er ikke offentlig regulert.

Arbeidsgruppen mente et felles parkeringsregelverk for offentlig og privat vilkårsparkering tilsa krav om ett felles skilt. Dette for å sikre forutsigbarheten for publikum og for å legge til rette for tilsyn og reaksjon overfor virksomheten.

Departementet konstaterer at mange av høringsinstansene er negative til forslaget om ett felles offentlig skilt og vil derfor ikke gå videre med dette forslaget. Departementet vil i stedet vurdere hvordan en ordning med to skilt kan innføres.

I lovforslaget foreslås at det i forskriftene kan gis regler om krav til det enkelte parkeringsområde, herunder krav til skiltplan og bruk av skilt. Bruk av privat skilt kan begrenses og forbys på områder hvor det tilbys vilkårsparkering til allmennheten, jf. ny § 8 første ledd bokstav c.

Tilsyn

Vegtrafikkloven § 8 og forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. i gjeldende rett stiller ikke krav om offentlig tilsyn med kommunal parkeringsvirksomhet. Privat parkeringsvirksomhet er heller ikke underlagt slikt tilsyn.

Arbeidsgruppen mente det var viktig med offentlig tilsyn og nødvendige tilsynsreaksjoner for å sikre at regelverket blir overholdt.

I lovforslaget foreslås at det i forskriftene kan gis regler om tilsyn, herunder opplysnings- og rapporteringsplikt og adgang til å gi pålegg om retting, tvangsmulkt, avskilting av parkeringsområde, samt gebyr for tilsyn med parkeringsvirksomhet, jf. ny § 8 første ledd bokstav d.

Statens vegvesen v/regionkontorene er foreslått som tilsynsmyndighet. Vegdirektoratets utfordringer med administrasjon av en gebyrordning bør kunne løses, da Statens vegvesen allerede har erfaring med gebyradministrasjon.

Krav til betalingsløsninger

Vegtrafikkloven og forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. i gjeldende rett stiller begrensede krav til brukervennlige og universelt utformede betalingsløsninger for kommunal parkeringsvirksomhet.

I lys av de generelle målsettingene i transportpolitikken og krav blant annet i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, foreslo arbeidsgruppen å fase inn krav til universelt utformede betalingssystemer for parkeringsområder. Arbeidsgruppen foreslo videre en særskilt regulering av hva som skal anses som en universelt utformet betalingsløsning og tidspunkt for

når slike betalingsløsninger skal tilbys på parkeringsområdene.

I lovforslaget foreslås at det i forskriftene kan gis regler om krav til brukervennlige og universelt utformede betalingsløsninger, jf. ny § 8 første ledd bokstav e.

Betalingsfritaket for forflytningshemmede

Forflytningshemmede med parkeringstillatelse har i dag betalingsfritak på kommunale avgiftsbelagte parkeringsplasser. Betalingsfritak på private plasser er ikke offentlig regulert og følger eventuelt av vilkårene for det enkelte område.

Departementet foreslår i ny § 8 første ledd bokstav f om videreføring av betalingsfritaket for forflytningshemmede med parkeringstillatelse.

Begrepet «avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser» bør tydeliggjøres, slik at det er klart for kommunene, publikum, og ikke minst de forflytningshemmede selv, hvor betalingsfritaket skal gjelde. Departementet vil klargjøre dette i ny parkeringsforskrift og i retningslinjene til nytt parkeringsregelverk.

Departementet foreslår ikke å innføre et slikt betalingsfritak på avgiftsbelagte private plasser.

Tilrettelegging for forflytningshemmede

Forskrift om parkeringsregulering mv. og forskrift om parkering for forflytningshemmede inneholder ingen særlige bestemmelser om universell utforming eller krav til særskilt tilrettelegging av parkeringsareal for forflytningshemmede med parkeringstillatelse.

Arbeidsgruppen foreslo at alle parkeringsareal skulle sikres universell utforming generelt, blant annet størrelse på plasser, tilgang til tilknyttet tilbud og lignende.

I lovforslaget foreslår departementet at det i forskriftene kan gis regler om universell utforming av parkeringsareal og særskilt tilrettelegging for innehavere av parkeringstillatelse for forflytningshemmede, herunder krav til reservering, jf. ny § 8 første ledd bokstav j.

Betalingsfritaket for elektrisk og hydrogendrevet motorvogn og plikt til å tilby lademuligheter for strøm

Elektrisk og hydrogendrevet motorvogn kan på plasser der det er innført kommunal avgiftsparkering parkere uten at det betales avgift, jf. § 8a i forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. Vegtrafikkloven § 8 og nevnte forskrift i gjeldende rett stiller ikke krav til ladestasjoner, verken på kommunale eller private parkeringsplasser.

I lovforslaget foreslår Samferdselsdepartementet at det i forskriftene kan gis regler om rett til å tilby betalingsfritak for elektrisk og hydrogendrevet motorvogn på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser og plikt til å tilby lademulighet for strøm, jf. ny § 8 første ledd bokstav g. Dette vil gi kommunen muligheten til selv å vurdere fortsatt fritak ut fra sine lokale behov og strategier.

Kontroll sanksjon

I forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. § 13 fjerde ledd i gjeldende rett fremgår det at kommunal tilleggsavgift for overtredelse av parkeringsregelverket er 300 kroner. Forskriften regulerer ikke private kontroll sanksjoner.

Arbeidsgruppen mente det var behov for felles regler om sanksjon av overtredelser i nytt felles parkeringsregelverk. Det ble foreslått tre satser, en lav sats, en normalsats og en høy sats.

I høringen ble videre vist til forslaget om å innføre tre satser på 300, 600 og 900 kroner i ny parkeringsforskrift.

I lovforslaget foreslår Samferdselsdepartementet at det i forskriftene kan gis regler om illeggelse av kontroll sanksjon, herunder størrelse på sanksjon og solidarisk ansvar mellom fører og eier, jf. ny § 8 første ledd bokstav h.

Departementet foreslår også å videreføre forslaget om endring av § 38 om at kontroll sanksjon som ikke betales innen fristen, skal inndrives som et alminnelig pengekrav, av hensyn til et forholdsmessighetsprinsipp og likere konkurransevilkår.

Fjerning

Vegtrafikkloven har generelle bestemmelser om fjerning. I forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. i gjeldende rett fremgår det også at Vegdirektoratet, etter søknad fra den enkelte kommune, kan tildele kommunen myndighet til å fjerne eller forvare kjøretøy, jf. vegtrafikkloven § 37 femte ledd. Privat fjerning er ikke offentlig regulert, men noen rammer for dette følger av rettspraksis.

Arbeidsgruppen mente det var behov for nærmere bestemmelser om fjerning innenfor vilkårsparkeordningen, blant annet for å regulere fjerning fra private parkeringsplasser/-områder.

Arbeidsgruppen mente også det var behov for nærmere bestemmelser om fjerning utenfor vilkårsparkeordningen, da virkeområdet for nytt parkeringsregelverk ikke omfatter fjerning langs privat veg, der det ikke er vilkårsparkering, og heller ikke fjerning på områder utenfor veg hvor det ikke finnes skilte parkeringsrestriksjoner.

I lovforslaget foreslår Samferdselsdepartementet at det i forskriftene kan gis regler om når kjøretøy kan fjernes og tas i forvaring, herunder krav om at kjøre-

tøyet må stå til hinder eller i strid med vilkårene for parkering, krav om varslings- og opplysningsplikt, samt plikt til å utlevere kjøretøy som er fjernet, og salg av kjøretøy som er fjernet, jf. § 37 femte til åttende ledd. Jf. ny § 8 første ledd bokstav i. Hovedvilkåret for fjerning og forvaring fremgår da av loven.

Departementet foreslår videre å angi i loven også fjerning og forvaring fra andre områder enn plasser for vilkårsparkering, men i ny § 8 fjerde ledd. Dette for å tydeliggjøre at dette er fjerning utenfor vilkårs-parkeringsregimet.

Klageordning

I forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. § 19 i gjeldende rett fremgår det at ilagt tilleggsavgift (og parkeringsgebyr) kan påklages til kommunen. Dersom klager ikke gis medhold, kan klagen kreves forelagt for tingretten. Bestemmelsen gjelder ikke kontroll sanksjoner ilagt av private parkeringsvirksomheter. For sanksjoner ilagt av private og kommunale parkeringsvirksomheter som er tilsluttet Norpark, følger det av Norparks standardvilkår at sanksjoner ilagt på privatrettslig grunnlag kan klages inn for Parkeringsklagenemnda.

Arbeidsgruppen mente det var behov for en felles, offentlig regulert, obligatorisk parkeringsklagenemnd som skal erstatte dagens avtalebaserte og frivillige nemnd. I tillegg krever nytt EU-direktiv 2013/11/EU (ADR-direktivet) at alle forbrukersaker skal kunne bringes inn for utenrettslige tvisteorganer.

Hjemmelsbestemmelsen er imidlertid så omfattende at departementet foreslår å videreføre den som ny § 8 tredje ledd, jf. herunder klage til en uavhengig parkeringsklagenemnd.

Høringsinstansenes merknader til den nærmere reguleringen av parkeringsklagenemndas organisering, saksbehandling, drift, finansiering med videre, vil bli vurdert nærmere i forbindelse med det videre arbeidet med forskriften.

Særlig om kommunens rettigheter og plikter ved parkeringstilbud som er nært knyttet til ferdselsåre langs offentlig veg

I forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. § 18 annet ledd, jf. § 2 første ledd i gjeldende rett fremgår det at innføring av avgiftsparkering forutsetter at kommunen også overtar gebyrhåndhevingen, det vil si håndheving av stans- og parkeringsovertredelser som kan medføre gebyr.

Arbeidsgruppen viste til at parkeringstilbudet langs veg er en del av det totale parkeringstilbudet og at parkering på dette området har en særlig betydning for fremkommelighet og sikkerhet langs vegen, herunder særlige offentlige trafikkstyringshensyn på slike parkeringsområder (inkludert håndheving av

parkerings- og stanseforbud, det vil si de såkalte «gebyrtilfellene»).

I lovforslaget foreslår Samferdselsdepartementet at det i forskriftene kan gis regler om kommunenes rettigheter og plikter ved parkeringstilbud på offentlig veg, jf. ny § 8 første ledd bokstav k.

Departementet presiserer at det kun vil være det offentlige parkeringstilbudet som omfattes av bestemmelsen. De nærmere avgrensninger vil bli gjort i det videre arbeidet med ny parkeringsforskrift.

Adgang til reservering

Adgangen i forskrift om offentlig parkeringsregulering mv. for kommunen til å gi tillatelse til parkering på særskilte reserverte plasser foreslås videreført. Det samme gjelder adgangen til å gi tillatelse til parkering ut over maksimaltid. I nytt felles parkeringsregelverk vil dette primært være aktuelt på det såkalte «enerettssområdet». På private områder vil det være en videre adgang til reservering.

Det foreslås også å videreføre adgangen til å opprette boligsoneparkering.

Departementet mener dagens vegtrafikklov § 8 annet ledd gir kommunene anledning til å reservere parkeringsplasser for bildelingsordninger, også for elbiler. Det vises her til behandlingen av Dokument 8:6 S (2014–2015) der Stortinget ber regjeringen gi kommunene mulighet til å reservere parkeringsplasser til bildelingsordninger og at det blir utarbeidet nye skilt for en slik ordning i forbindelse med nytt parkeringsregelverk. Departementet vil være ansvarlig for å følge opp dette vedtaket.

Register over tilbydere, parkeringsområde og parkeringstillatelser

Departementet foreslår hjemmel til å etablere et sentralt register for å sikre tilgjengelig informasjon om meldepliktige virksomheter og de enkelte parkeringsområdene innenfor vilkårs-parkeringsordningen, jf. ny § 8 første ledd bokstav l. Et slikt register vil være viktig for å avdekke uoverensstemmelser mellom faktisk utforming (skilt på stedet) og det rettslige grunnlaget (skiltplanen). Tilgjengelighet til slik informasjon er særlig viktig for Statens vegvesen v/regionvegkontorene, som foreslås som tilsynsmyndighet. En viktig oppgave for tilsynsmyndigheten blir å påse om parkeringsvirksomhetene følger opp sitt ansvar med å utforme skiltplan. Tilgjengelighet til slik informasjon er også viktig for Parkeringsklagenemndas arbeid og for publikums mulighet til å kontrollere om deres rettigheter er ivarettatt.

Da Statens vegvesen v/regionvegkontorene er tiltenkt rollen som tilsynsmyndighet, og allerede har oppgaver knyttet til skiltforvaltning, foreslås det at Statens vegvesen også blir ansvarlig for registeret.

Departementet mener dette ikke er til hinder for at registeret kan utformes og forvaltes sammen med for eksempel Parkeringsklagenemnda. Registeret må utformes i samsvar med gjeldende krav til slike registre og foreslås gebyrfinansiert.

Departementet foreslår likeledes en hjemmel for et sentralt register over alle parkeringstillatelser for forflytningshemmede og institusjoner, og at Statens vegvesen blir ansvarlig for dette. Registeret må utformes i samsvar med gjeldende krav, og foreslås også gebyrfinansiert.

Særlig om adgangen til å fravike trafikkbestemmelser

Kongen kan etter vegtrafikkloven § 11 gi regler om at fører av kjøretøy som benyttes til «offentlig parkeringskontrolltjeneste», kan fravike enkelte trafikkbestemmelser. Det er gitt nærmere bestemmelser i trafikkreglene § 2 nr. 4.

Departementet viser til at vegtrafikkloven § 11 gir hjemmel til Kongen til å fravike det som blant annet er fastsatt i vegtrafikkloven § 8 for fører av utrykningskjøretøy. Trafikkreglene § 2 nr. 4 har en tilsvarende bestemmelse for fører av utrykningskjøretøy og fører av annet kjøretøy i politiets tjeneste, når det er nødvendig eller til vesentlig lette i tjenesten.

Forslag til endring i domstolloven § 163 a

I høringsforslaget ble det orientert om forslaget i ny parkeringsforskrift om å gi klagenemndas avgjørelser rettskraftvirkning dersom de ikke bringes inn for domstolene innen en fastsatt frist. Det er derfor særlig viktig å sikre at nemndas avgjørelser gjøres kjent for partene, og det foreslås derfor at slike avgjørelser forkynnes.

Den foreslåtte endringen i domstolloven § 163 a vil gi den foreslåtte Parkeringsklagenemnda tilsvarende mulighet som Forbrukertvistutvalget har i dag til å forkynne sine avgjørelser per post.

Slik forkynning vil gi en mer effektiv ressursutnyttelse for det offentlige og vil gi en tilstrekkelig effektiv saksgang for nemnda.

1.6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Generelt

Ny vegtrafikklov § 8 vil i all hovedsak gi hjemler til å fastsette nærmere bestemmelser om offentlig og privat vilkårsparkering, og medfører ikke i seg selv økonomiske eller administrative konsekvenser.

Innføringen av et nytt parkeringsregelverk for offentlig og privat vilkårsparkering vil imidlertid ha ikke ubetydelige økonomiske og administrative konsekvenser, både for private og offentlige parkeringsvirksomheter, myndigheter og publikum.

Et nytt felles parkeringsregelverk vil innebære at all vilkårsparkering vil utøves på nær like vilkår. Ensartede og brukervennlige krav til skilting, oppmerking, utdanning, ileggelse av kontrollsanksjon og klagebehandling vil generelt gi en betydelig forenkling og bedre og mer harmoniserte rettigheter for publikum.

For forflytningshemmede med parkeringstillatelse vil krav til særskilt reservering og krav til universell utforming på alle private og offentlige parkeringsplasser og -områder innebære styrkede rettigheter.

Et nytt felles parkeringsregelverk vil innebære at det ikke vil bli tillatt alternative måter å tilby parkering til allmennheten på. For private grunneiere vil dette innebære en begrensning i den private eiendomsretten. Begrensningene begrunnes med hensynet til brukervennlighet og tilgjengelighet og anses ikke å gå lenger enn nødvendig.

I proposisjonens kapittel 4 er det redegjort nærmere for økonomiske og administrative konsekvenser.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kjell-Idar Juvik, Ingvild Kjerkol, Sverre Myrli, Magne Rommetveit og fung. leder Eirin Sund, fra Høyre, Torill Eidsheim, Nils Aage Jegstad, Helge Orten og Marvin Wiseth, fra Fremskrittspartiet, Ingebjørg Amanda Godsken, Åse Michaelsen og Roy Steffensen, fra Kristelig Folkeparti, Hans Fredrik Grøvan, fra Senterpartiet, Janne Sjelmo Nordås, og fra Venstre, Abid Q. Raja, viser til Prop. 93 L (2014–2015) og til vedlagte brev, datert 13. mai 2015, fra Samferdselsdepartementet v/statsråden i saken, om forslag til en begrepsendring i lovforslaget.

Komiteen ser behov for å innføre et nytt felles regelverk for offentlig og privat vilkårsparkering.

Komiteen vil i denne forbindelse støtte formålet med et nytt felles parkeringsregelverk som er å sikre en forutsigbar og forbrukervennlig utøvelse av parkeringsvirksomhet, herunder at parkeringstilbudet er universelt utformet, og at parkeringsvirksomhet utøves med god kvalitet og mest mulig likt (uavhengig av hvem som tilbyr parkering). Formålet er videre å sikre likere konkurranseforhold mellom kommunal og privat parkeringsvirksomhet og å tilrettelegge for tilsyn med virksomhetene.

Komiteen har merket seg at det nå stilles strengere krav til virksomheter som driver i bransjen, parkeringsområdenes beskaffenhet og kontrollsanksjonene. Videre gis regjeringen rett til å gi nærmere

bestemmelser om tilsyn og tilsynsvirkemidler. I § 8 nytt fjerde ledd foreslås det å gi regjeringen rett til å gi nærmere bestemmelser om krav til fjerning, forvaring og utlevering av kjøretøy, herunder også fra annen parkering enn vilkårsparkering. Komiteen støtter dette.

Komiteen har merket seg at dagens betalingsfritak for forflytningshemmede med parkeringstillatelse på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser videreføres, mens betalingsfritaket for elektrisk og hydrogendrevet motorvogn på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser videreføres som en rett, men ingen plikt, for kommunen. Komiteen viser i denne sammenheng til departementets begrunnelse og slutter seg til denne.

Komiteen har videre merket seg at det foreslås en hjemmel til å innføre plikt til å tilby lademulighet for strøm på parkeringsplasser, og slutter seg til dette.

3. Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og merkningene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i vegtrafikkloven mv.
(vilkårsparkering)

I

I lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk gjøres følgende endringer:

§ 8 skal lyde:

§ 8. Vilkårsparkering til allmennheten mv.

Kongen kan i forskrift gi regler om parkering av kjøretøy som skjer mot betaling, med tidsbegrensning eller på andre vilkår, og som finner sted på veg som er åpen for alminnelig ferdsel (vilkårsparkering). Kongen kan i forskrift også gi regler om håndheving av vilkårsparkering på veg som ikke er åpen for alminnelig ferdsel, og håndheving av parkeringsrestriksjoner på og langs privat veg og utenfor veg. I forskriften kan det også gis regler om:

- a) krav til virksomheter som vil tilby vilkårsparkering, herunder krav til meldeplikt før denne kan tilby vilkårsparkering og gebyr for behandling av melding, krav til registrering og forretningssted, krav til dekkende ansvarsforsikring, samt til alder og tilknytning til riket eller annen EØS-stat for innehaver og andre ansvarlige i virksomheten,
- b) krav til person som skal håndheve reglene, herunder krav til teoretisk og praktisk opplæring med avsluttende prøve og regelmessig regod-

kjenningsprøve og krav til godkjenning og regodkjenning av undervisningsplan og gebyr for slike godkjenninger,

- c) krav til det enkelte parkeringsområde, herunder krav til skiltplan og bruk av skilt. Bruk av privat skilt kan begrenses og forbys på områder hvor det tilbys vilkårsparkering til allmennheten,
- d) tilsyn, herunder opplysnings- og rapporteringsplikt og adgang til å gi pålegg om retting, tvangsmulkt, avskilting av parkeringsområde, samt gebyr for tilsyn med parkeringsvirksomhet,
- e) krav til brukervennlige og universelt utformede betalingsløsninger,
- f) plikt til å tilby betalingsfritak på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser for forflytningshemmede med parkeringstillatelse,
- g) rett til å tilby betalingsfritak for elektrisk og hydrogendrevet motorvogn på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser og plikt til å tilby lademulighet for strøm,
- h) ileggelse av kontrollsanksjon, herunder størrelse på sanksjon og solidarisk ansvar mellom fører og eier,
- i) når kjøretøy kan fjernes og tas i forvaring, herunder krav om at kjøretøyet må stå til hinder eller i strid med vilkårene for parkering, krav om varslings- og opplysningsplikt, samt plikt til å utlevere kjøretøy som er fjernet, og salg av kjøretøy som er fjernet, jf. § 37 femte til åttende ledd,
- j) universell utforming av parkeringsareal og særskilt tilrettelegging for innehavere av parkeringstillatelse for forflytningshemmede, herunder krav til reservering,
- k) kommunenes rettigheter og plikter ved parkeringstilbud på offentlig veg,
- l) opprettelse av et sentralt register med oversikt over virksomheter, parkeringsområder, og over parkeringstillatelser til forflytningshemmede og institusjon, krav til bruk av registeret og gebyr for slik bruk. Et slikt register skal være i samsvar med det til enhver tid gjeldende regelverk.

Kongen kan gi forskrift om kommunens adgang til å reservere parkering etter behovsprøving i et nærmere avgrenset område for personer bosatt i området eller andre med særlig behov for slik parkering. Det samme gjelder adgang til å reservere enkelte parkeringsplasser for bestemte kjøretøy, kjøretøygrupper eller personer, eller gi disse adgang til å parkere utover eventuell maksimaltid på stedet.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser om adgangen til å klage på ilagt kontrollsanksjon og fjerning i medhold av første ledd, herunder klagerett til en uavhengig parkeringsklagenemnd. Det kan gis nærmere bestemmelser om organisering og oppgaver, saksbehandling, brukerfinansiering, herunder krav om rapportering av antall kontrollsanksjoner,

og godtgjørelse til klagenemndas medlemmer. Det kan gis bestemmelser om at nemndas avgjørelser har rettskraft hvis de ikke bringes inn for domstolene. Det kan gis bestemmelse om at så lenge en tvist er til behandling i klagenemnda, kan ikke en part bringe den inn for de alminnelige domstolene. Det kan også gis bestemmelse om at dersom søksmål er reist ved de alminnelige domstoler og en part ønsker tvisten avgjort av parkeringsklagenemnda, kan vedkommende domstol stanse den videre behandling inntil parkeringsklagenemndas vedtak foreligger.

For annen parkering enn vilkårsparkering kan Kongen i forskrift gi regler om fjerning og forvaring av motorvogn som er plassert ulovlig på privat grunn når plasseringen er til fare eller vesentlig ulempe.

§ 31 syvende ledd skal lyde:

Parkeringsovertrедelser som ikke omfattes av bestemmelser gitt i medhold av § 8, og overtrедelser av forbud mot stans straffes bare dersom parkeringen har voldt eller kunne ha voldt alvorlig trafikkhindring eller fare for person eller gods. Ellers ilegges gebyr etter § 31 a.

§ 31 åttende ledd oppheves. Nåværende niende ledd blir åttende ledd.

§ 37 femte ledd oppheves. Nåværende sjette til nien-de ledd blir femte til åttende ledd.

§ 38 skal lyde:

§ 38. Panterett og inndriving m.m.

Forfalt gebyr etter § 31, jfr. § 31 a, og § 36 a er sikret ved panterett i vedkommende kjøretøy. Det samme gjelder idømte eller ilagte bøter etter vegtrafikklovgivningen, der fører og eier er samme person.

Denne panteretten går foran alle andre rettigheter i kjøretøyet, men opphører dersom kjøretøyet overdras til ny eier og denne ikke kjente eller burde kjent panteretten. Panteretten står likevel tilbake for krav på skatter og avgifter til stat og kommune som er sikret ved pant i kjøretøyet, når utleggsforretningen er tinglyst før gebyr eller bøter påløp.

Gebyr etter § 31 er tvangsgrunnlag for utlegg hos den skyldige og hos den som på tiden for overtre-delsen var registrert som eier av kjøretøyet, med mindre dette da var fravendt denne ved *et lovbrudd*. Gebyr etter § 36 a er tvangsgrunnlag for utlegg hos den som på tiden for overlasting var eier eller regist-rert som eier av kjøretøyet. Ved kommunal håndhe-ving etter § 31 a annet ledd kan skatteoppkreveren for kommunen kreve inn gebyr etter de regler som gjelder for skatt, jf. skattebetalingsloven kapittel 13 og §§ 14-2 til 14-5. Krav som nevnt i paragrafen her innkreves av Statens innkrevingssentral med mindre departementet bestemmer annet.

II

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene skal § 163 a annet ledd lyde:

Følgende myndigheter foretar forkynning postalt etter reglene i denne bestemmelse: De alminnelige domstoler, jordskifterettene, forbrukertvistutvalget, *parkeringsklagenemnda*, fylkesnemndene for barne-vern og sosiale saker, påtalemyndigheten, nams-menn, lensmenn, namsfogder, politistasjoner med si-vile rettspleieoppgaver og fylkesmenn.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 1. juni 2015

Eirin Sund

fung. leder

Nils Aage Jegstad

ordfører

Vedlegg**Brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråden til transport- og kommunikasjonskomiteen, datert 13. mai 2015****Prop. 93 L (2014-2015) Endringer i vegtrafikkloven mv. (vilkårsparkering)**

Jeg viser til Prop. 93 L (2014-2015) Endringer i vegtrafikkloven mv. (vilkårsparkering), som ble fremmet av regjeringen for Stortinget 10. april 2015.

Det foreslås blant annet at vegtrafikkloven § 38 annet ledd første punktum skal lyde:

”*Gebyr etter § 31 er tvangsgrunnlag for utlegg hos den skyldige og hos den som på tiden for overtredelsen var registrert som eier av kjøretøyet, med mindre dette da var fravendt denne ved en forbrytelse.*”

Prop. 64 L (2014-2015) Lov om ikraftsetting av straffeloven 2005 (straffelovens ikraftsettingslov), som ble fremmet for Stortinget 13. mars 2015, inneholder også forslag til endring i vegtrafikkloven § 38

annet ledd første punktum. Nærmere bestemt erstattes begrepet «forbrytelse» med «lovbrudd» i tråd med terminologien i straffeloven 2005, jf. Ot.prp. nr. 90 (2003–2004) punkt 4.2 side 65-66. Ikrafttredelsestidspunktet for ny straffelov er foreslått til 1. oktober 2015. Dersom en vil unngå at endringene som foreslås i Prop. 64 L (2014-2015) reverseres når endringene foreslått i Prop. 93 L (2014-2015) trer i kraft, må «forbrytelse» erstattes med «lovbrudd» i lovforslaget i Prop. 93 L (2014-2015). Gitt at ovennevnte skal hensyntas, kan lovforslaget i Prop. 93 L (2014-2015) del I § 38 annet ledd første punktum lyde slik:

”*Gebyr etter § 31 er tvangsgrunnlag for utlegg hos den skyldige og hos den som på tiden for overtredelsen var registrert som eier av kjøretøyet, med mindre dette da var fravendt denne ved et lovbrudd.*”

